

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΤΜΗΜΑ
ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ
ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ**

Ταχ. δ/ση: Σταδίου 27, Αθήνα
Ταχ. κώδικας: 101 83
Πληροφορίες: Α. Κουτσελάκη
Α. Γιαννούλη
Τηλέφωνα: 2131364033
2131364368
Φαξ: 2131364354
Ηλεκ. ταχυδρ.: koinovouleftikos@ypes.gr

**Αθήνα, 11 - 12 - 2020
Αριθ. πρωτ.: 87140**

Προς:
Τη Βουλή των Ελλήνων
Διεύθυνση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων &
Αιτήσεων Κατάθεσης Εγγράφων

Κοινοποίηση:
Βουλευτές:

- κ. Αβραμάκη Ελευθέριο
- κα Αγαθοπούλου Ειρήνη-Ελένη
- κ. Αλεξιάδη Τρύφωνα
- κα Αναγνωστοπούλου Αθανασία
- κ. Αραχωβίτη Σταύρο
- κ. Αυλωνίτη Αλέξανδρο - Χρήστο
- κ. Βαρδάκη Σωκράτη
- κα Βέττα Καλλιόπη
- κ. Γιαννούλη Χρήστο
- κα Γκαρά Αναστασία
- κ. Γκίολα Ιωάννη
- κ. Δρίτσα Θεόδωρο
- κ. Ζαχαριάδη Κωνσταντίνο
- κ. Ζουράρη Κωνσταντίνο
- κ. Ηγουμενίδη Νικόλαο
- κ. Θραψανιώτη Εμμανουήλ
- κ. Καλαματιανό Διονύσιο-Χαράλαμπο
- κα Καρασαρλίδου Ευφροσύνη
- κα Καφαντάρη Χαρούλα
- κ. Λάππα Σπυρίδωνα
- κα Μάλαμα Κυριακή
- κ. Μαμουλάκη Χαράλαμπο
- κ. Μάρκου Κωνσταντίνο
- κ. Μεϊκόπουλο Αλέξανδρο

- κ. Μουζάλα Ιωάννη
- κ. Μωραΐτη Αθανάσιο
- κα Νοτοπούλου Αικατερίνη
- κ. Παπαδόπουλο Αθανάσιο
- κ. Παπαηλιού Γεώργιο
- κα Πέρκα Θεοπίστη
- κα Πούλου Παναγιού
- κ. Σαντορινιό Νεκτάριο
- κ. Σκουρολιάκο Παναγιώτη
- κ. Συρμαλένιο Νικόλαο
- κα Τζούφη Μερόπη
- κ. Τριανταφυλλίδη Αλέξανδρο
- κ. Φάμελλο Σωκράτη
- κα Φωτίου Θεανώ
- κ. Χαρίτου Δημήτριο
- κ. Χρηστίδου Ραλλία

Βουλή των Ελλήνων

Θέμα: Κοινοβουλευτικός Έλεγχος

Σχετ.: Η υπ' αριθμ. πρωτ. 1829/17-11-2020 Ερώτηση

Σε απάντηση της ανωτέρω Ερώτησης, που κατέθεσαν οι Βουλευτές στους οποίους κοινοποιείται το παρόν, με θέμα «Γιατί το Υπουργείο Εσωτερικών, μέσω του Προγράμματος “Αντώνης Τρίτσης”, χρηματοδοτεί τις υποχρεώσεις εξοπλισμού των φορέων ανακύκλωσης, δημιουργώντας αθέμιτο ανταγωνισμό;», κατά λόγο αρμοδιότητας, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Μέχρι πρόσφατα, η Ελλάδα στερείτο ουσιαστικής στρατηγικής στη διαχείριση των δημοτικών αποβλήτων. Αυτή η έλλειψη οδήγησε σε μη επίτευξη των ποσοτικών στόχων ανακύκλωσης, στη μη δημιουργία των αναγκών υποδομών για τη διαχείριση των δημοτικών αποβλήτων αλλά και για την ανακύκλωση, καθώς και σε σημαντική περιβαλλοντική και οικονομική επιβάρυνση των δήμων της χώρας.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή συνέταξε και απέστειλε, το 2018, την «**Έκθεση έγκαιρης προειδοποίησης για την Ελλάδα**», που συνοδεύει το έγγραφο «ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ» σχετικά με την εφαρμογή της νομοθεσίας της ΕΕ για τα απόβλητα, συμπεριλαμβανομένης της έκθεσης έγκαιρης προειδοποίησης για τα κράτη μέλη που κινδυνεύουν να μην επιτύχουν τον στόχο για την προετοιμασία των αστικών αποβλήτων για επαναχρησιμοποίηση/ανακύκλωση.

Δυστυχώς όμως, ακόμα και κατόπιν της συγκεκριμένης «Έκθεσης έγκαιρης προειδοποίησης για την Ελλάδα», η τότε Κυβέρνηση δεν έλαβε καμία απολύτως πρωτοβουλία και δεν εφάρμοσε τα οριζόμενα από την συγκεκριμένη Έκθεση της Ε.Ε.

Σημειώνεται ότι, μεταξύ των οριζόμενων στην Έκθεση της Ε.Ε., ήταν η σαφής οδηγία ότι «η ΕΕΑΑ (Ελληνική Εταιρία Αξιοποίησης Ανακύκλωσης Α.Ε. με το σύστημα των μπλε κάδων) θα πρέπει να χρηματοδοτεί πλήρως την παροχή του μέρους της υπηρεσίας

συλλογής όσον αφορά τα απορρίμματα συσκευασιών σύμφωνα με έναν συμφωνημένο μαθηματικό τύπο χρηματοδότησης». Δυστυχώς η συγκεκριμένη δράση που υπέδειξε η Ε.Ε., δεν εφαρμόστηκε από το αρμόδιο Υπουργείο, με αποτέλεσμα την επιπλέον οικονομική επιβάρυνση των δήμων της χώρας, με παράλληλο οικονομικό κέρδος για την ΕΕΑΑ Α.Ε.

Σε αντίθεση με τη μη εφαρμογή των οριζόμενων για την ανακύκλωση στην «Έκθεση έγκαιρης προειδοποίησης για την Ελλάδα», τα συναρμόδια Υπουργεία άρχισαν να νομοθετούν χωρίς καμία στρατηγική και πλάνο, λίγο πριν από τις εκλογές του Ιουλίου 2019, αδιαφορώντας για τις συνέπειες της αδράνειας των προηγούμενων τεσσάρων ετών.

Αρχικά, στις 8 Απριλίου 2019, οι συναρμόδιοι Υπουργοί Περιβάλλοντος και Εσωτερικών, ψήφισαν το Νέο «Κανονισμό τιμολόγησης Φορέων Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (ΦΟΔΣΑ)» (Β' 1277). Στον Κανονισμό, ορθά προβλέφθηκε η δυνατότητα μείωσης του τιμολογίου προς τους δήμους, εφόσον αυτοί πετύχουν συγκεκριμένες επιδόσεις ανακύκλωσης.

Όμως, καθ' όλη τη διάρκεια της διακυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ δεν υπήρξε καμία στρατηγική και καμία δράση για να βοηθηθούν οι δήμοι, για να πετύχουν υψηλότερους ποσοτικούς στόχους ανακύκλωσης, ώστε να αξιοποιήσουν τις προβλέψεις του Κανονισμού Τιμολόγησης των ΦΟΔΣΑ.

Στη συνέχεια, με το άρθρο 55 του ν. 4609/2019 (Α' 67), που αντικατέστησε το ανενεργό άρθρο 43 του ν. 4042/2012, θεσμοθετήθηκε η **Περιβαλλοντική εισφορά για την ενίσχυση δράσεων κυκλικής οικονομίας** που επιβάρυνε περαιτέρω τα οικονομικά των δήμων, με έναρξη από **1.1.2020**.

. Σύμφωνα με το άρθρο 55 του ν. 4609/2019 (Α' 67):

*«1. Για την επιδότηση δράσεων κυκλικής οικονομίας, οι φορείς Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (ΦΟΔΣΑ) και οι Ο.Τ.Α. α' βαθμού ή τα νομικά πρόσωπα αυτών που ασκούν τις αρμοδιότητες ΦΟΔΣΑ του άρθρου 227 του ν. 4555/2018 (Α' 133), για τις ποσότητες αστικών αποβλήτων με Κωδικούς Ευρωπαϊκού Καταλόγου Αποβλήτων (ΕΚΑ) 20 02 (απόβλητα κήπων και πάρκων), 20 03 (άλλα αστικά απόβλητα), 20 01 και 15 01 (χωριστά συλλεγόμενα απόβλητα, συμπεριλαμβανομένων των ιδιαιτέρως συλλεγόμενων αστικών αποβλήτων συσκευασίας) που παράγονται εντός των ορίων τους και διατίθενται σε Χώρους Υγειονομικής Ταφής (ΧΥΤ) εντός ή εκτός των ορίων τους, καταβάλλουν περιβαλλοντική εισφορά. Η εφαρμογή της παρούσας αρχίζει την **1.1.2020** και το ποσό της περιβαλλοντικής εισφοράς ορίζεται σε **δέκα (10) ευρώ ανά τόνο** αποβλήτων και από **1.1.2021 αυξάνεται ετησίως κατά πέντε (5) ευρώ ανά τόνο έως τα τριάντα πέντε (35) ευρώ ανά τόνο**».*

Στην πράξη, **οι δήμοι της χώρας θα έπρεπε να καταβάλλουν έναν επιπλέον φόρο** προς τους ΦΟΔΣΑ, που θα ξεκινούσε από **10 ευρώ ανά τόνο αποβλήτων** στις 1.1.2020, ενώ (με τις διατάξεις του συγκεκριμένου άρθρου 55 του ν. 4609/2019) οι ΦΟΔΣΑ καθίστανται νομικά υπεύθυνοι για την είσπραξη του συγκεκριμένου τέλους από τους δήμους, ώστε να τους αναγκάσουν να καταβάλλουν ένα φόρο που ήταν ανενεργός από το 2014 (που τότε είχε οριστεί ως «ειδικό τέλος ταφής» με το άρθρο 43 του ν. 4042/2012), λόγω της μη ανάπτυξης υποδομών για την ανακύκλωση για τους δήμους.

Παράλληλα, εκτός από τη θεσμοθέτηση φόρου προς τους δήμους, υπήρξε ελλιπής αντιμετώπιση και σε άλλα επιμέρους σημαντικά θέματα που αφορούν στους δήμους και την ανακύκλωση. Ενδεικτικά αναφέρονται τα ακόλουθα:

- I. με την «**Έκθεση έγκαιρης προειδοποίησης για την Ελλάδα**» που έλαβε η Κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ το 2018, ήταν σαφές ότι θα πρέπει να υπάρξει **«ορισμός υποχρεωτικών στόχων ανακύκλωσης για τους δήμους και την επιβολή κυρώσεων για τη μη εκπλήρωσή τους**».

Δηλαδή, ήταν σαφές, από το 2018, ότι οι κυρώσεις που θα ληφθούν από τη Ε.Ε. κατά της Ελλάδας για τη μη επίτευξη των ποσοτικών στόχων ανακύκλωσης θα μετακυληθούν στους δήμους.

Παρόλα αυτά, δεν σχεδιάστηκε κανένα χρηματοδοτικό πρόγραμμα για να αναπτύξουν οι δήμοι υποδομές ανακύκλωσης, ώστε να αποφύγουν τα επερχόμενα πρόστιμα, που θα επιβαρύνουν τους δήμους και, κατ' επέκταση, τους δημότες, μέσω των δημοτικών τελών.

- II. για να μπορέσουν να αποδείξουν οι δήμοι τα ποσοστά ανακύκλωσης, ώστε να αποφύγουν τα επερχόμενα πρόστιμα από την Ε.Ε. αλλά και να επωφεληθούν από τη μείωση τιμολόγησης από τους ΦΟΔΣΑ, πρέπει να υπάρχει ένα αξιόπιστο σύστημα υπολογισμού των ποσοτικών στόχων ανακύκλωσης ανά δήμο.

Παρόλα αυτά, δεν αντιμετωπίστηκε το πρόβλημα της μη ύπαρξης αξιόπιστου υπολογισμού των ποσοτήτων ανακύκλωσης ανά δήμο από το σύστημα των μπλε κάδων της ΕΕΑΑ Α.Ε., αφού χρησιμοποιείτο η μέθοδος ενός οριζοντίου μέσου ποσοστού καθαρότητας (που είναι ίδιο για όλους τους δήμους), ανεξαρτήτως της καθαρότητας των υλικών κάθε δήμου. Ως μία επιπρόσθετη συνέπεια, δεν υπήρχε κανένα κίνητρο στους δήμους για σωστή ανακύκλωση, αφού και σκουπίδια να μεταφέρει ο δήμος στα Κέντρα Διαλογής Ανακυκλωσίμων Υλικών της ΕΕΑΑ Α.Ε., ένα σταθερό ποσοστό υπολογιζόταν ως ανακυκλώσιμο υλικό.

Συμπερασματικά, υπήρξε παντελής έλλειψη στρατηγικής αλλά και δράσεων για τη διαχείριση των δημοτικών αποβλήτων και την προώθηση της ανακύκλωσης, η οποία συνοδεύτηκε από συνεχή ασυνεννοησία μεταξύ των συναρμοδίων Υπουργείων, αφού το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας (ΥΠΕΝ) επιβάρυνε τους δήμους με νέα φορολογία, ενώ το Υπουργείο Εσωτερικών (ΥΠΕΣ) δεν είχε καμία πολιτική και δεν εφάρμοσε καμία δράση για να δημιουργηθούν υποδομές ανακύκλωσης στους δήμους.

Αποτέλεσμα, ήταν η χώρα μας να εκτεθεί στον τομέα αυτό στην Ε.Ε., αφού:

- θεσμοθετούσε νόμους αλλά και φορολογία, που ποτέ δεν εφαρμόστηκαν,
- οι δήμοι δεν είχαν τους πόρους να τους καταβάλλουν,
- δεν βοηθήθηκαν οι δήμοι ώστε να δημιουργήσουν υποδομές ανακύκλωσης και να πετύχουν υψηλότερους ποσοτικούς στόχους ανακύκλωσης, ώστε να αποφύγουν τα επερχόμενα πρόστιμα της Ε.Ε.

Από τον Ιούλιο του 2019 και μετά, η κυβέρνηση έχει ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα για την προώθηση της ανακύκλωσης και την ενίσχυση του πρωταγωνιστικού ρόλου της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στον τομέα αυτό, ώστε η Ελλάδα να μετατραπεί από ουραγό στην Ε.Ε. σε μια καλή πρακτική για όλη την Ευρώπη στον τομέα της ανακύκλωσης.

Στο πλαίσιο αυτό, το Υπουργικό Συμβούλιο, με ομόφωνη απόφαση στις 31 Αυγούστου 2020, ενέκρινε το νέο επικαιροποιημένο «**Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων**» (ΕΣΔΑ) (Α' 185).

Σημειώνεται, ότι το ΕΣΔΑ είναι στρατηγικός και πολιτικός σχεδιασμός της χώρας για τη διαχείριση των αποβλήτων της. Η σύνταξη Σχεδίων Διαχείρισης, αποτελεί υποχρέωση των κρατών μελών της ΕΕ και απορρέει από το άρθρο 28 της Οδηγίας 2008/98/ΕΚ για τα απόβλητα. Το ΕΣΔΑ, αφορά περίοδο δέκα (10) ετών και αξιολογείται κάθε πέντε (5) χρόνια και εφόσον απαιτείται αναθεωρείται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στον ν. 4685/2020 (Α' 92).

Σύμφωνα με το ΕΣΔΑ, η υστέρηση της χώρας στη διαχείριση των Αστικών Στερεών Αποβλήτων (ΑΣΑ) σε σχέση με τον αντίστοιχο μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης αποτυπώνεται συνοπτικά στον πίνακα που ακολουθεί:

2018	Παραγωγή* (kg/ κάτοικο/ έτος)	Κομποστοποίηση	Ανακύκλωση	Θερμική επεξεργασία – Ανάκτηση ενέργειας	Διάθεση σε ΧΥΤΑ/ ΧΥΤΥ
Ελλάδα	514	5,1%	15%	1,5%	78,4%
ΕΕ- 28	489	17%	30,1%	28,1%	22,6%

*πηγή στοιχείων η EUROSTAT. Δεν έχει ληφθεί υπόψη ο ισοδύναμος πληθυσμός της κατά κεφαλήν παραγωγής

Διανομή μέσω 'ΙΡΙΔΑ' με UID: 5fd368269339bfbfe5ee25323 στις 11/12/20 15:00

Σύμφωνα με το ΕΣΔΑ, οι ποσότητες ανά κατηγορία αποβλήτων αποτυπώνονται συνοπτικά στον πίνακα που ακολουθεί:

Κατηγορία αποβλήτων	Σύντμηση	Παραγωγή έτους αναφοράς 2018 (τόνοι)	Εκτιμώμενη παραγωγή 2025 (τόνοι)	Εκτιμώμενη παραγωγή 2030 (τόνοι)
1. ΑΠΟΒΛΗΤΑ ΑΣΤΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ				
Αστικά Στερεά Απόβλητα	ΑΣΑ	5.523.809	5.291.081	5.301.499
Βιολογικά Απόβλητα ή Βιοαπόβλητα	ΒΑ	2.447.047	2.254.596	2.259.036
Ανακυκλώσιμα Υλικά (χαρτί, πλαστικό, μέταλλο, γυαλί - εμπεριέχονται οι συσκευασίες από τα αντίστοιχα υλικά)	ΑΥ	2.447.047	2.431.171	2.435.958
Απόβλητα Συσκευασίας	ΑΣ	810.900	781.486	783.024
εκ των οποίων	ΒΕΑΣ	390.792	374.328	375.065
Ξύλο		254.095	189.492	189.865
Λουπά απόβλητα (ΑΗΣ&Σ, ΑΗΗΕ, ογκώδη, αδρανή, υφάσματα, ΜΠΕΑ κ.λπ.)		375.620	415.822	416.640
Ιλύες Αστικού Τύπου (DS)		114.021	144.998	159.704
2. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΑΠΟΒΛΗΤΑ(μη συμπεριλαμβανομένων όσων εντάσσονται στην εναλλακτική διαχείριση ή σε άλλες κατηγορίες)				
Βιομηχανικά μη επικίνδυνα απόβλητα	ΒΜΕΑ	7.369.042	6.831.528	6.903.661
Βιομηχανικά επικίνδυνα απόβλητα	ΒΕΑ	122.764	148.283	170.358
3. ΓΕΩΡΓΟΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΑ ΑΠΟΒΛΗΤΑ				
Υπολείμματα καλλιεργειών		2.297.336	2.418.190	2.528.985
Αποσυρόμενα φρούτα και λαχανικά		129.138	135.931	142.159
Απόβλητα κτηνοτροφικής εκμετάλλευσης		10.033.312	10.561.127	11.045.010
Απόβλητα φυτοπροστατευτικών		800	879	919
Πλαστικά γεωργίας		8.500	9.341	9.769
4. ΛΟΙΠΑ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΑ ΑΠΟΒΛΗΤΑ				
Απόβλητα που περιέχουν αμίαντο		970	1.000	1.000
Απόβλητα συσκευασιών επικίνδυνων ουσιών		1.565	1.685	1.815
Απόβλητα που περιέχουν πολυχλωριωμέναδιφαινύλια /τριφαινύλια	PCB/PCT	26,3	ΜΔ	ΜΔ
5. ΑΠΟΒΛΗΤΑ ΕΚΣΚΑΦΩΝ, ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ ΚΑΙ ΚΑΤΕΔΑΦΙΣΕΩΝ (ΑΕΚΚ)				
Απόβλητα Κατασκευών και Κατεδαφίσεων	ΑΚΚ	1.500.000	1.578.909	1.651.251
Αποβλήτων Εκσκαφών	ΕΚ	3.443.092	3.624.220	3.790.272

Διανομή μέσω ΙΡΙΔΑ με ΟΥΔ: 5ΤΑΣ682693390ΤΡΕ5εε25323 στις 11/12/20 15:00

Κατηγορία αποβλήτων	Σύντμηση	Παραγωγή έτους αναφοράς 2018 (τόνοι)	Εκτιμώμενη παραγωγή 2025 (τόνοι)	Εκτιμώμενη παραγωγή 2030 (τόνοι)
6. ΛΟΙΠΑ ΡΕΥΜΑΤΑ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ΠΟΥ ΕΜΠΙΠΤΟΥΝ ΣΤΗΝ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ				
Απόβλητα (Λιπαντικών) Ελαίων	ΑΕ	34.349	36.156	37.813
Οχήματα Τέλους Κύκλου Ζωής	ΟΤΚΖ	45.971	48.389	50.606
Απόβλητα Συσσωρευτών Οχημάτων και Βιομηχανίας	ΑΣΟΒ	47.586	47.928	47.339
Απόβλητα Ηλεκτρικού Ηλεκτρονικού Εξοπλισμού*	ΑΗΗΕ	129.998	147.900	154.677
Μεταχειρισμένα Ελαστικά Οχημάτων	ΜΕΟ	45.698	48.102	50.306
7. ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΑ ΑΠΟΒΛΗΤΑ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ (ΕΑΥΜ)				
Επικίνδυνα Απόβλητα Αμιγώς Μολυσματικά	ΕΑΑΜ	14.500***	14.800	15.200
Μικτά Επικίνδυνα Απόβλητα & Άλλα Επικίνδυνα Απόβλητα	ΜΕΑ & ΑΕΑ	3.270***	3.400	3.600
ΣΥΝΟΛΟ		30.865.747	31.093.847	32.065.943
*Η ποσότητα δεν αναφέρεται σε ΑΗΗΕ αλλά στη μέση ετήσια ποσότητα ΗΗΕ που διατέθηκε στην αγορά την προηγούμενη τριετία (αφορά και τα οικιακής και τα μη οικιακής προέλευσης) ** Ελλείπει στοιχείων για να εξαχθούν οι ποσότητες του 2020 χρησιμοποιήθηκαν οι ποσότητες του 2018 ***Ελλείπει διαθέσιμων στοιχείων για το έτος 2018 χρησιμοποιήθηκαν οι ποσότητες του 2019				

Σύμφωνα με το ΕΣΔΑ, τα «Προτεινόμενα μέτρα και δράσεις για την υλοποίηση του ΕΣΔΑ» αναφορικά με τα **Αστικά Στερεά Απόβλητα** περιλαμβάνουν, μεταξύ των άλλων, τα ακόλουθα μέτρα και δράσεις:

	Μέτρο	Στόχος	Δείκτης	Χρονοδιάγραμμα	Φορέας
7	Εφαρμογή συστημάτων Πληρώνω όσο πετώ και λουτών οικονομικών εργαλείων τόσο προς τους ΟΤΑ Α' βαθμού, όσο και προς τους παραγωγούς αποβλήτων	1.1, 1.2 & 1.10	Θέσπιση διάταξης και έκδοση εγκυκλίου για την εφαρμογή συστημάτων Πληρώνω όσο πετώ και λουτών οικονομικών εργαλείων	2020	ΥΠΕΝ / ΥΠΕΣ
11	Βελτίωση της διαλογής στην πηγή (ΔσΠ) και εκτίμηση αναγκών για νέα συστήματα διαλογής στην πηγή (ΔσΠ) - Μελέτες, έργα, προμήθειες, υπηρεσίες για τη βελτιστοποίηση ανάπτυξης και λειτουργίας συστημάτων ΔσΠ (π.χ. βελτιστοποίηση χωροθέτησης κάδων, βελτιστοποίηση δρομολογίων, «έξυπνες» εφαρμογές διαχείρισης, IoT κλπ.)	1.2, 1.4 & 1.5	1. Εξυπηρέτηση πληθυσμού από ΔσΠ 2. Αριθμός νέων συστημάτων ΔσΠ 3. Αριθμός ΟΤΑ με εκσυγχρονισμό ΔσΠ 4. Κατάλογος με βέλτιστες πρακτικές	Εντός της περιόδου 2020 - 2023	ΥΠΕΝ / ΟΤΑ / ΦοΔΣΑ / ΥΜΕΠΕΡΑΑ
18	Κατάστρωση ολοκληρωμένου δικτύου συστημάτων και υποδομών δημοτικού, διαδημοτικού, περιφερειακού και διαπεριφερειακού επιπέδου, σύμφωνα με τα ΠΕΣΔΑ και τα ΤΣΔΑ, αποτελούμενων από όλο το απαιτούμενο πλέγμα έργων, όπως ενδεικτικά και όχι περιοριστικά, Πράσινα Σημεία πάσης φύσεως (σταθερά, κινητά), ΚΑΕΔΙΣΠ, ΣΜΑ, ΣΜΑΥ, ΣΜ Βιοαποβλήτων, ΚΔΑΥ, ΚΔΕΥ (για διαλογή, ταξινόμηση, επισκευή και επαναχρησιμοποίηση υλικών), ΜΕΒΑ, ΜΕΑ, Μονάδες ενεργειακής αξιοποίησης, ΧΥΤΥ, ΧΥΤΑ κ.α., είτε αυτά αποτελούν νέα έργα, είτε αναβάθμιση, επέκταση, εκσυγχρονισμό των υφιστάμενων	1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5, 1.6, 1.7, 1.8 & 1.9	Βαθμός εκπλήρωσης κατά περίπτωση των ΕΣΔΑ / ΠΕΣΔΑ / ΤΣΔΑ / Επιχειρησιακών Σχεδίων οικίων ΣΕΔ κλπ.	Σε όλη την περίοδο υλοποίησης του ΕΣΔΑ (2020-2030)	ΥΠΕΝ / ΥΠΑΝ / ΦοΔΣΑ / Περιφέρειες / ΟΤΑ Α' Βαθμού / ΣΕΔ

Μέτρο	Στόχος	Δείκτης	Χρονοδιάγραμμα	Φορέας	
23	Μελέτες – έργα – προμήθειες – υπηρεσίες για την έγκαιρη υλοποίηση του δικτύου υποδομών με προτεραιότητα σε αυτά που μπορεί να ενταχθούν στην προγραμματική περίοδο ΕΣΠΑ 2014 – 2020 και 2021 - 2027	1.2, 1.3, 1.4, 1.5, 1.6 & 1.12	Βαθμός επίτευξης επιμέρους στόχων	Εντός της περιόδου 2020 - 2029	ΥΠΕΝ / ΦοΔΣΑ / Περιφέρειες / ΟΤΑ Α' βαθμού / ΥΠΑΝ
42	Ενίσχυση χωριστής συλλογής υλικών που δεν αφορούν υλικά συσκευασίας και ανάπτυξη σχετικού εκτενούς δικτύου	1.1, 1.2 & 1.5	Αριθμός μονάδων εξοπλισμού, δείκτης γεωγραφικής κάλυψης	2020 - 2022 και συνεχώς	ΥΠΕΝ / ΥΠΕΣ / ΦοΔΣΑ / ΟΤΑ Α' βαθμού
65	Παροχή κινήτρων σε Δήμους που επιτυγχάνουν υψηλά ποσοστά ανακύκλωσης.	2.2	Ποσοστό περαιτέρω αύξησης της ανακύκλωσης σε ΟΤΑ στους οποίους έχουν παρασχεθεί σχετικά κίνητρα.	2020 - 2025	ΥΠΕΝ / ΥΠΕΣ / ΣΕΔ
69	Ανάπτυξη Δικτύου Πράσινων Σημείων (ΠΣ), Γωνιών Ανακύκλωσης (ΓΑ) και Κέντρων Ανακύκλωσης, Εκπαίδευσης, Διαλογής στη Πηγή (ΚΑΕΔΙΣΠ) και απλοποίηση διαδικασίας αδειοδότησης.	2.2	1. Αριθμός νέων ΠΣ, ΓΑ και ΚΑΕΔΙΣΠ 2. Ποσότητες ανακυκλωσίων που συλλέγονται ετησίως στους χώρους αυτούς.	2020 - 2030	ΥΠΕΝ / ΟΤΑ Α' Βαθμού

Σύμφωνα με το ΕΣΔΑ και την παράγραφο «**2.1.8 Αξιολόγηση επάρκειας κεφαλαίων – Χρηματοδοτικά εργαλεία/Χρηματοπιστωτικά μέσα**», όπου αναλύεται το υφιστάμενο πλαίσιο για τη χρηματοδότηση των **έργων διαχείρισης Αστικών Στερεών Αποβλήτων**, έχει περιληφθεί το Αναπτυξιακό Πρόγραμμα «**ΑΝΤΩΝΗΣ ΤΡΙΤΣΗΣ**» του Υπουργείου Εσωτερικών.

Συγκεκριμένα αναφέρονται τα ακόλουθα:

«ν. Προγράμματα - Δράσεις Ενίσχυσης Τοπικής Αυτοδιοίκησης:

Το Πρόγραμμα με την ονομασία «**ΦΙΛΟΔΗΜΟΣ Ι**», αποτελεί ένα Ειδικό Πρόγραμμα Επενδυτικών Δανείων Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ) Α' και Β' βαθμού, ΔΕΥΑ και Συνδέσμων ΟΤΑ, το οποίο δημιουργήθηκε από το Υπουργείο Εσωτερικών και το Υπουργείο Οικονομίας & Ανάπτυξης σε συνεργασία με τη ΜΟΔ. Οι άξονες προτεραιότητας του προγράμματος «**ΦΙΛΟΔΗΜΟΣ Ι**», μεταξύ άλλων είναι η αποκατάσταση των Χώρων Ανεξέλεγκτης Διάθεσης Απορριμμάτων (ΧΑΔΑ) της χώρας με κάλυψη των υπολειπόμενων αναγκών για το σκοπό αυτό.

Επιπρόσθετα, έχει ανακοινωθεί από το Υπουργείο Εσωτερικών, ένα νέο Πρόγραμμα έργων και δράσεων ανάπτυξης και αλληλεγγύης στην Τοπική Αυτοδιοίκηση (στους δήμους και στις Περιφέρειες όλης της χώρας), με την ονομασία «**Αντώνης Τρίτσης**», ύψους 2,5 δισ. €.

Οι πόροι του Προγράμματος «**Αντώνης Τρίτσης**» που θα έχει διάρκεια ως το 2023, προέρχονται από το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων το οποίο έχει υπογράψει με το υπουργείο Εσωτερικών μνημόνιο συνεργασίας, καθώς και από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, η οποία συμμετέχει στο συνολικό πρόγραμμα της κυβέρνησης με 1,5 δισ €. Οι χρηματοδοτήσεις θα έχουν τη μορφή αναπτυξιακού δανείου προς τους φορείς της Αυτοδιοίκησης Α' και Β' βαθμού το οποίο θα αποπληρώνεται από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων του Υπουργείου Εσωτερικών με τη χρηματοδότηση του Υπουργείου Ανάπτυξης & Επενδύσεων.

Στο πρόγραμμα Φιλόδημος, είχαν σχεδιαστεί και ενταχθεί μεγάλα έργα σε όλη τη χώρα, αλλά δεν είχαν διασφαλισμένους πόρους κάτι το οποίο εξασφαλίζεται πλέον, με το νέο Πρόγραμμα έργων και δράσεων ανάπτυξης και αλληλεγγύης στην Τοπική Αυτοδιοίκηση «**Αντώνης Τρίτσης**». Ειδικότερα, με το Πρόγραμμα «**Αντώνης Τρίτσης**», εξασφαλίζεται απόλυτα η χρηματοδότηση έργων σε όλη τη χώρα».

Κατά συνέπεια, σύμφωνα με την ομόφωνη απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου της 31^{ης} Αυγούστου 2020, που ενέκρινε το νέο αναθεωρημένο ΕΣΔΑ, το οποίο εισηγήθηκε ο Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας:

1. **Οι δήμοι** κατέχουν τον **πρωταγωνιστικό ρόλο** στη διαχείριση των Αστικών Στερεών Αποβλήτων, αποτελώντας τον **πυλώνα στήριξης** για την επίτευξη των ποσοτικών στόχων ανακύκλωσης που αποτελούν εθνική νομική υποχρέωση.
2. **Οι δήμοι** αποτελούν το βασικό «**Φορέα**» που ενισχύεται με στόχο τη **δημιουργία δικτύου των αναγκαίων υποδομών ανακύκλωσης**.
3. Σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο, **οι δήμοι έχουν την αποκλειστική αρμοδιότητα διαχείρισης των δημοτικών αποβλήτων**, ενώ η αρμοδιότητα αυτή δεν έχει εκχωρηθεί σε Συλλογικά Συστήματα Εναλλακτικής Διαχείρισης (ΣΣΕΔ), όπως αφέθηκε να λειτουργήσει ο συγκεκριμένος τομέας επί της διακυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ.
4. Το **Υπουργείο Εσωτερικών** έχει οριστεί ως ο **αρμόδιος Φορέας ή συναρμόδιος Φορέας** για την εφαρμογή πολλών και σημαντικών μέτρων και δράσεων για την υλοποίηση του αναθεωρημένου ΕΣΔΑ.
5. Το **Υπουργείο Εσωτερικών**, ως εποπτεύων Φορέας των **δήμων**, που συμβάλλει (μεταξύ των άλλων) στη χρηματοδότηση των δήμων, θα ενισχύσει την υλοποίηση πολλών και σημαντικών μέτρων και δράσεων που έχουν αναλάβει οι δήμοι για την εφαρμογή του αναθεωρημένου ΕΣΔΑ.
6. Τα **Αστικά Στερεά Απόβλητα** που παράγονται στη χώρα και πρέπει να διαχειριστούν με την καθοριστική συμβολή των δήμων, περιλαμβάνουν σημαντικές **ποσότητες Ανακυκλώσιμων Υλικών** (2.447.047 τόνους με στοιχεία 2018), όταν οι **ποσότητες των Αποβλήτων Συσκευασίας** αποτελούν μόνο ένα μικρό ποσοστό αυτών (810.900 τόνους με στοιχεία 2018, και τα Βιομηχανικά και Εμπορικά Απόβλητα Συσκευασιών, ανέρχονται σε 390.792 τόνους των εν λόγω ποσοτήτων). **Κατά συνέπεια**, οποιαδήποτε υποδομή ανακύκλωσης αναπτύσσεται από τους δήμους πρέπει να λαμβάνει υπόψη ότι παράγονται σημαντικές ποσότητες ανακυκλώσιμων υλικών που δεν περιορίζονται μόνο στα απόβλητα συσκευασίας, όπως λειτουργούσε ο συγκεκριμένος τομέας επί της διακυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ, ενώ στις συγκεκριμένες υποδομές ανακύκλωσης, δεν μπορεί να βοηθήσει κανένα ΣΣΕΔ συσκευασιών.
7. Οι **ποσοτικοί στόχοι ανακύκλωσης** των ΣΣΕΔ συσκευασιών υπολείπονται των ποσοτικών στόχων ανακύκλωσης συσκευασιών της χώρας, καθόσον σύμφωνα με το **άρθρο 10 του ν. 4496/2017**, τα ΣΣΕΔ συσκευασιών, κάνουν αναγωγή των εθνικών ποσοτικών στόχων ανακύκλωσης στις ποσότητες των παραγωγών που έχουν συμβληθεί με αυτά.
Κατά συνέπεια, ακόμα και για τους ποσοτικούς στόχους **μόνο των αποβλήτων συσκευασίας**, η χώρα και οι Δήμοι πρέπει να συμβάλλουν με δικές τους υποδομές ανακύκλωσης, αφού οι ποσότητες των παραγωγών που είναι συμβεβλημένοι με τα ΣΣΕΔ είναι αρκετά μικρότερες από τις ποσότητες αποβλήτων συσκευασίας που δηλώνει η χώρα στην Ε.Ε., βάσει των οποίων προσδιορίζονται οι εθνικοί ποσοτικοί στόχοι ανακύκλωσης.
8. Η **χρήση οικονομικών εργαλείων**, αποτελεί βασική συνιστώσα τόσο των ευρωπαϊκών πολιτικών ανακύκλωσης, όσο και του αναθεωρημένου ΕΣΔΑ.
9. Το Αναπτυξιακό Πρόγραμμα του Υπουργείου Εσωτερικών «**ΑΝΤΩΝΗΣ ΤΡΙΤΣΗΣ**» αποτελεί βασικό **Χρηματοδοτικό εργαλείο** για την επίτευξη των στόχων του αναθεωρημένου ΕΣΔΑ, με τη χρηματοδότηση των «Προγραμμάτων και Δράσεων Ενίσχυσης της Τοπικής Αυτοδιοίκησης».
10. Το αναθεωρημένο ΕΣΔΑ απαιτεί τη **συνεργασία** τόσο των **Υπουργείων Περιβάλλοντος & Ενέργειας και Εσωτερικών**, όσο και **άλλων συναρμόδιων**

Υπουργείων (όπως Ανάπτυξης & Επενδύσεων, Οικονομικών κ.α.), ώστε να επιτευχθούν, για πρώτη φορά από τη χώρα μας, οι ποσοτικοί στόχοι διαχείρισης των αποβλήτων, αλλά και να γίνει η μετάβαση σε μια κυκλική και αειφόρο οικονομία, όπου η διαχείριση των αποβλήτων θα μετατραπεί από πρόβλημα σε ευκαιρία προσέλκυσης νέων σημαντικών επενδύσεων και δημιουργίας νέων πράσινων θέσεων εργασίας.

Σε πλήρη εφαρμογή των οριζόμενων και ομοφώνως αποφασισμένων από το Υπουργικό Συμβούλιο για το αναθεωρημένο ΕΣΔΑ, το Υπουργείο Εσωτερικών προχώρησε στην **Πρόσκληση ΑΤ04** για την υποβολή αιτήσεων χρηματοδότησης από τους δήμους στο πρόγραμμα Ανάπτυξης και Αλληλεγγύης για την Τοπική Αυτοδιοίκηση «ΑΝΤΩΝΗΣ ΤΡΙΤΣΗΣ», στον άξονα προτεραιότητας «ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ», με τίτλο «**Χωριστή Συλλογή Βιοαποβλήτων, Γωνιές Ανακύκλωσης και Σταθμοί Μεταφόρτωσης Απορριμμάτων**».

Δυστυχώς, με τα γραφόμενα στη συγκεκριμένη Ερώτηση των βουλευτών του ΣΥΡΙΖΑ αποδεικνύονται τα ακόλουθα:

- Οι ερωτώντες βουλευτές εγκαλούν τα ερωτώμενα Υπουργεία για την προώθηση της ανακύκλωσης βιοαποβλήτων, που για πρώτη φορά προωθείται συστηματικά στη χώρα μας και με την παροχή σχετικών χρηματοδοτικών εργαλείων προς τους δήμους,
- Οι ερωτώντες βουλευτές εγκαλούν τα ερωτώμενα Υπουργεία για την προώθηση της βέλτιστης διαχείρισης των αποβλήτων, από οικονομικής και περιβαλλοντικής πλευράς, με την παροχή σχετικών χρηματοδοτικών εργαλείων για τους σταθμούς μεταφόρτωσης αποβλήτων προς τους δήμους,
- Το μοναδικό ενδιαφέρον των ερωτώντων βουλευτών επικεντρώνεται στο συλλογικό σύστημα εναλλακτικής διαχείρισης συσκευασιών της ΕΕΑΑ Α.Ε., με το οποίο έτυχε να είχε μακρά και φανερά επαγγελματική σχέση βουλευτής και πρώην υπουργός της κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ, πριν αναλάβει βουλευτικά καθήκοντα, ενώ η Κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ και ο εν λόγω βουλευτής δεν είχαν αντίρρηση στην αξιοποίηση πόρων του ΕΣΠΑ για τη δημιουργία υποδομών που αφορούσαν μόνο στο ΣΣΕΔ της ΕΕΑΑ Α.Ε. (όπως το ΚΔΑΥ Ρόδου, ΚΔΑΥ και λοιπός εξοπλισμός της ΔΙΑΑΜΑΘ Α.Ε. κ.α.), που πράγματι και ορθά βοήθησαν τις υποδομές ανακύκλωσης σε Δήμους της χώρας.

Το **Υπουργείο Εσωτερικών** ενδιαφέρεται **αποκλειστικά** για την επίτευξη των στόχων του **ΕΣΔΑ** και την ενίσχυση του έργου των **δήμων**, καθόσον:

- Σε **πλήρη εφαρμογή της ομόφωνης απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου** και του αναθεωρημένου ΕΣΔΑ, το **Υπουργείο Εσωτερικών αποφάσισε να χρηματοδοτήσει τους δήμους** για τη δημιουργία υποδομών για χωριστή συλλογή βιοαποβλήτων, για Γωνιές Ανακύκλωσης που αφορούν σε ανακυκλώσιμα υλικά, καθώς και για εξοπλισμό για σταθμούς μεταφόρτωσης αποβλήτων, πλέον του κλεισίματος των ΧΑΔΑ.
- Με τη δημιουργία των συγκεκριμένων υποδομών για **βιοαπόβλητα** και **ανακυκλώσιμα υλικά** θα ενισχυθούν αλλά και θα επιτευχθούν οι **ποσοτικοί στόχοι ανακύκλωσης των δήμων**, ώστε:
 - να εξασφαλίσουν **μείωση του τιμολογίου από τους ΦΟΔΣΑ**, αξιοποιώντας, για πρώτη φορά, τα οριζόμενα στο νέο Κανονισμό Τιμολόγησης των ΦΟΔΣΑ,
 - να εξασφαλίσουν **μη επιβάρυνση του οικονομικού προϋπολογισμού των Δήμων** από την εφαρμογή του «**τέλους ταφής**» που αναμένεται να ξεκινήσει από την 1.1.2021 σε εναρμόνιση με τις σχετικές απαιτήσεις της Ε.Ε. (με *αρχική τιμή στα 15 ευρώ ανά τόνο αποβλήτων, που θα αυξάνεται ετησίως κατά 5 ευρώ ανά τόνο και έως την τιμή των 35 ευρώ ανά τόνο*), αλλά και

- να επιτύχουν την **αποφυγή της μετακύλισης των προστίμων της Ε.Ε.** για τη μη επίτευξη των ποσοτικών στόχων ανακύκλωσης
- iii. Η πρόσκληση για τις υποδομές των ανακυκλωσίμων υλικών επιτυγχάνει το βέλτιστο ενεργειακό και περιβαλλοντικό αποτύπωμα για την διαδικασία της ανακύκλωσης, ενώ είναι **ανοικτή σε όλες τις διαθέσιμες τεχνολογίες και μεθόδους**, π.χ.:
- με υπόγειους **κάδους**,
 - με ημιυπόγειους **κάδους**,
 - με επιφανειακούς **κάδους**,
 - με **μηχανήματα** ανακύκλωσης
- για τη χωριστή συλλογή με διαλογή και επεξεργασία στην πηγή
- iv. Η **χρήση του οικονομικού εργαλείου**, που αποτελεί βασική συνιστώσα τόσο των ευρωπαϊκών πολιτικών ανακύκλωσης, όσο και του αναθεωρημένου ΕΣΔΑ, **είναι αποκλειστική επιλογή των δήμων** για το πως θα το χρησιμοποιήσουν (π.χ. μπορεί να υπάρξει μείωση δημοτικών τελών ή εξαργύρωση σε υπηρεσίες που προσφέρονται από τους Δήμους στους δημότες κ.α.).
- v. Η **δημιουργία των Γωνιών Ανακύκλωσης επιλέχθηκε** σε σχέση με όλες τις διαθέσιμες **επιλογές υποδομών ανακύκλωσης** [Πράσινα Σημεία (ΠΣ), Κέντρα Ανακύκλωσης Εκπαίδευσης Διαλογής στην Πηγή (ΚΑΕΔΙΣΠ) και Γωνιές Ανακύκλωσης (ΓΑ)], καθόσον αποτελεί τη **μικρότερη δυνατή υποδομή** και με τη **μικρότερη αποθηκευτική ικανότητα** (<15tn), ώστε να μπορέσουν να αναπτυχθούν αρμονικά εντός του ιστού του κάθε δήμου, αλλά και σε κάθε δήμο της χώρας, χωρίς να απαιτείται η εκπλήρωση πολύπλοκων και δύσκολων προϋποθέσεων χωροθέτησης και λειτουργίας.

Εξ όλων των ανωτέρω συνάγεται ότι οι αιτιάσεις που αναπτύσσουν στην Ερώτησή τους οι βουλευτές, δεν έχουν καμία απολύτως σχέση με την αλήθεια και την πραγματικότητα, καθώς πουθενά στην Πρόσκληση 04 του Προγράμματος «Αντώνης Τρίτσης» δεν προμοδεύεται οιοδήποτε σύστημα ανακύκλωσης. Στοιχειώδης ανάγνωση της συγκεκριμένης πρόσκλησης, καθιστά σαφές ότι παρέχεται η ελευθερία επιλογής στους δήμους και ενισχύεται η δυνατότητα ελεύθερου ανταγωνισμού σε ό,τι αφορά την υλοποίηση της ανακύκλωσης από την Τοπική Αυτοδιοίκηση.

Η **Κυβέρνηση**, με την αρωγή όλων των αρμοδίων Υπουργών, **έχει ένα ολοκληρωμένο σχέδιο για τη διαχείριση των αποβλήτων**, με αποφάσεις που λαμβάνονται στο ανώτατο επίπεδο του Υπουργικού Συμβουλίου, ώστε να γίνει **η μετάβαση σε μια κυκλική και αειφόρο οικονομία**, όπου η διαχείριση των αποβλήτων θα μετατραπεί από πρόβλημα σε **ευκαιρία προσέλκυσης νέων σημαντικών επενδύσεων και δημιουργίας νέων πράσινων θέσεων εργασίας**.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΘΕΟΔΩΡΙΚΑΚΟΣ